

ESTÄ PAINENHAAVA LEIKKAUSOSASTOLLA

1

Tarkista potilaan painehaavariskiluokan kirjaus pre-suunnitelmasta. Arvioi painehaavan riskitekijöitä potilaan tullessa leikkausosastolle

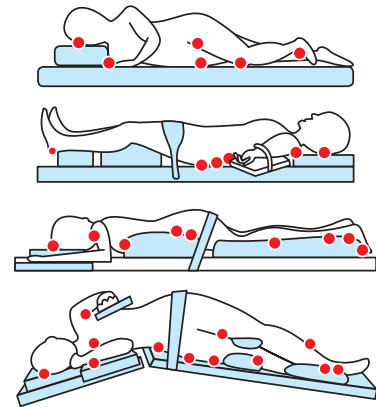
- Toimenpide kestää > 2 tuntia
- Aikaisemmin todettu painehaava tai suuri/keskisuuri painehaavariski
- Perussairaudet kuten DM, hengitystie-, sydän-, verisuoni- ja neurologiset sairaudet
- Huono yleiskunto (korkea ASA-luokka)
- Huono ravitsemustila, ravinnotta > 12 tuntia
- Yli- tai alipaino, BMI > 40 tai < 19
- Suunniteltu hypotermia tai hypotermiariski

- Hypotensiivinen jakso leikkauksen aikana, happisaturaatio < 95 %
- Muu kuin selkääsento
- Ihoon kohdistuva kitka ja venytys
- Ihon altistuminen kosteudelle (pesuneste, veri, virtsa, huuhteluneste)
- Hauras/ohut iho

2

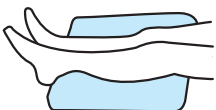
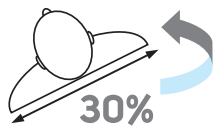
Tarkista ihon kunto

- Tarkista ihon kunto erityisesti luu-ulokkeiden, letkujen ja katetriin tms. kohdalta
- Arvioi ihon kuivuus/kosteus, värimuutokset, turvotukset, hiertymät ja lämpötilaerot yms.
- Arvioi mahdollisten painehaavojen luokka ja sijainti
- Tarkista ihon kunto vähintään 2 tunnin välein mikäli mahdollista

3

Jos potilaalla on painehaavan riskitekijä, ryhdy toimenpiteisiin painehaavojen ehkäisemiseksi

Holding/Heräämö

- Huolehdi, että potilas on eri asennossa kuin itse leikkauksessa ennen (holding) ja jälkeen leikkauksen
- Aloita asentohoito heti ja huolehdi asento- ja liikehoidosta 2 tunnin välein
- Käytä painetta keventäviä asentoja/asentohoitoa: suosi 30° kallistettua kylkiasentoa ja huomioi erityisesti kantapäät
- Aktivoi liikkuvaa potilasta itse muuttamaan asentoaan ja liikuttelevaan raajojaan sallituissa rajoissa
- Estä luisten ulokkeiden suora kontakti toisiinsa
- Pidä sängynpäätty potilaan voinnin sallimassa alimmassa asennossa
- Vältä kitkaa ja venytystä nostoissa ja siirroissa
- Pidä potilaan iho kuivana eritteistä ja vuodosta
- Rasvaa kuiva iho tarvittaessa heräämöhoidon pitkittyessä
- Vaihda johtojen, letkujen ja maskin yms. paikkaa vähintään 2 tunnin välein
- Lämmitä potilasta tarvittaessa

Leikkaussali

- Käytä minimi- tai vaihtuvapaineista patjaa tai vähintään vaahtogeelipatjaa leikkaustasolla.
- Suojaa/pehmusta paineherkät alueet (luu-ulokkeet)
- Kohota selkääsennossa olevan potilaan kantapäät siten, että säären paino jakautuu koko pohjelihakselle ylijentamatta polvea
- Suorista potilaan alusliinat ja tarkista, että potilaan alle ei jää ihoa painavaa materiaalia
- Suojaa iho kosteudelta: pesu- ja huuhtelunesteiltä sekä eritteiltä (virtsakatetri tarvittaessa)
- Varmista, että johdot, letkut, intubaatioputki tms. eivät paina ihoa ja vaihda niiden paikkaa, mikäli mahdollista 2 tunnin välein
- Tarkista potilaan asento tason liikkuttelun jälkeen ja 2 tunnin välein mikäli mahdollista
- Toteuta passiivista liikehoitoa 2 tunnin välein mikäli mahdollista
- Käytä potilaan siirrossa rullaavaa punaista siirtolakanaa
- Aseta potilas leikkauksen jälkeen eri asentoon kuin leikkauksessa
- Lämmitä potilasta tarvittaessa leikkaustekniikan salliessa

4

Kirjaa ja raportoi

- Kirjaa ennen leikkausta leikkaussalissa: onko potilaalla painehaavan riskitekijöitä, arvioitu ihon kunto ja mahdollisten painehaavojen luokka ja sijainti
- Kirjaa leikkauksen jälkeen leikkaussalissa: arvioitu ihon kunto, uuden tai muuttuneen painehaavan luokka ja sijainti sekä toteutuneet ennaltaehkäisevät toimenpiteet
- Kirjaa heräämössä: arvioitu ihon kunto, painehaavojen luokka ja sijainti sekä toteutuneet ennaltaehkäisevät toimenpiteet
- Raportoi kohonnut painehaavariski jatkohoitoyksikköön